

Klub Przyrodników

ul. 1 Maja 22, 66-200-Świebodzin
Konto: BZ WBK SA o/Świebodzin nr 28 1090 1593 0000 0001 0243 0645
tel./fax 068 3828236, e-mail: kp@kp.org.pl, [http:// www.kp.org.pl](http://www.kp.org.pl)

Świebodzin, 19 listopada 2012 r.

Dyrektor Wigierskiego Parku Narodowego

dotyczy: plan ochrony Wigierskiego PN – ekosystemy leśne
sprawę prowadzi: Paweł Pawlaczyk pawpawla@wp.pl

Uprzejmie dziękuję za zaproszenie na spotkanie dyskusyjne – warsztaty w ramach konsultacji społecznych projektu planu ochrony WPN, organizowane przez Was 28 listopada. Ze względu na zaangażowanie w inne zadania w tym samym terminie, nie mamy możliwości osobistego uczestniczenia w spotkaniu, ale jesteśmy bardzo zainteresowani tematyką i chcielibyśmy uczestniczyć w dyskusji na temat ochrony WPN, a ekosystemy leśne budzą nasze szczególne zainteresowanie.

Zwracam się z uprzejmą prośbą o udostępnienie, w formie elektronicznej, materiałów spotkania (prezentacje, ew. inne materiały i mapy, ew. zapis dyskusji). Nasze wnioski i uwagi prześlemy w formie korespondencyjnej.

Wstępnie wyrażam następujące stanowisko: na temat ochrony ekosystemów leśnych WPN:

1. Celem i sensem parku narodowego jest umożliwienie naturalnego funkcjonowania ekosystemów. Ekosystemy leśne w naszej części Europy, co do zasady, jeżeli są w dobrym stanie to nie wymagają działań człowieka, by mogły prawidłowo funkcjonować (w przeciwieństwie do np. półnaturalnych ekosystemów łąkowych i z nielicznymi wyjątkami np. świetlistych dąbrów). Co najwyżej, mogą potrzebować działań naprawiających dawniejsze antropogeniczne zniekształcenia. Dlatego długofalowym (rzędu 40 lat), lecz wyraźnie wyartykułowanym celem ochrony lasów WPN, powinno być dojście do stanu, w którym ekosystemy leśne nie będą dłużej potrzebować ochrony czynnej – stopniowe wygaszenie działań ochronnych w lasach.
2. Aktualnie sporządzany plan ochrony powinien być krokiem w tym kierunku, choć okres 20 lat może być zbyt krótki na doprowadzenie wszystkich lasów WPN do stanu umożliwiającego ich bierną ochronę. Jednak, plan powinien zakładać już w obecnym okresie:
  - a) istotne zwiększenie powierzchni obszarów ochrony ścisłej;
  - b) szerokie zastosowanie „ochrony czynnej bez planowanych zabiegów” (ochrony zachowawczej, zerowej); w szczególności objęcie nią wszystkich drzewostanów ponad 100-letnich (z uznaniem przyjmujemy zastosowanie takiego podejścia

- metodycznego, lecz uważamy że kwalifikacja drzewostanów do ochrony zachowawczej/zerowej jest zbyt mało odważna i zbyt skąpa);
- c) „planowanie przestrzenne” stref ochrony, zapewniające zwartość przestrzenną stref bez planowanej ingerencji, nawet kosztem nie zaplanowania zabiegów w pojedynczych młodszych i sztucznych drzewostanach;
  - d) szerokie dopuszczenie procesów naturalnej sukcesji, rezygnację ze sztucznego zalesiania gruntów nieleśnych, rezygnację z wprowadzania sztucznych odnowień;
  - e) ograniczenie cięć sanitarnych, rezygnację z ich rutynowego wykonywania, rezygnację z ich wykonywania w drzewostanach wskazanych do ochrony zachowawczej/zerowej; traktowanie zjawisk wynikających z obecności owadów i grzybów jako naturalnych procesów dynamiki ekosystemów leśnych.
3. Istotnym zagadnieniem są zasoby rozkładającego się drewna w ekosystemach leśnych. czy są dostępne dane na temat obecnej jego ilości? W naszej ocenie, długofalowym celem, do którego należałoby dążyć, byłby – w parku narodowym - poziom co najmniej $40\text{m}^3/\text{ha}$, oraz obecność >5 dużych kłód (dłuższych niż 3m, grubszych niż 30-50cm) na hektar lasu.
4. Podejście powyższe nie jest sprzeczne z wymogami ochrony leśnych siedlisk przyrodniczych Natura 2000. Sieć Natura 2000 wymaga odtworzenia właściwego stanu siedlisk przyrodniczych w skali regionu biogeograficznego. Nie ma natomiast wymogu, by każdy płat siedliska był sztucznie doprowadzany do stanu FV. „Misją” obszaru Natura 2000 będącego parkiem narodowym w całej sieci Natura 2000, jest właśnie dostarczenie przykładów siedlisk przyrodniczych poddanych naturalnym procesom, możliwości obserwacji naturalnej, nie zaburzonej przez działania gospodarcze, dynamiki leśnych siedlisk przyrodniczych, zapewnienie miejsca ochrony tych elementów różnorodności biologicznej, które są związane ze starymi drzewostanami, martwym drewnem, naturalnymi procesami.
5. Motywy ekonomiczne (dochody z pozyskania drewna) nie powinny być przesłanką brana pod uwagę przy planowaniu ochrony ekosystemów leśnych parku narodowego. Zdajemy sobie sprawę, że obecny status prawny i ekonomiczny parków narodowych może prowokować do ich uwzględniania w decyzjach planistycznych (na niebezpieczeństwo to zwracaliśmy wielokrotnie uwagę podczas prac nad ustawą zmieniająca formę prawną parków narodowych), z tym większą ostrożnością i starannością obserwujemy więc obecnie procesy planowania ochrony parków narodowych.

z poważaniem